

Waar gaat het mis met onze nationale pechvogel de Scholekster?

Bruno Ens

SOS opgericht in 2019

STICHTING
ONDERZOEK
SCHOLEKSTER

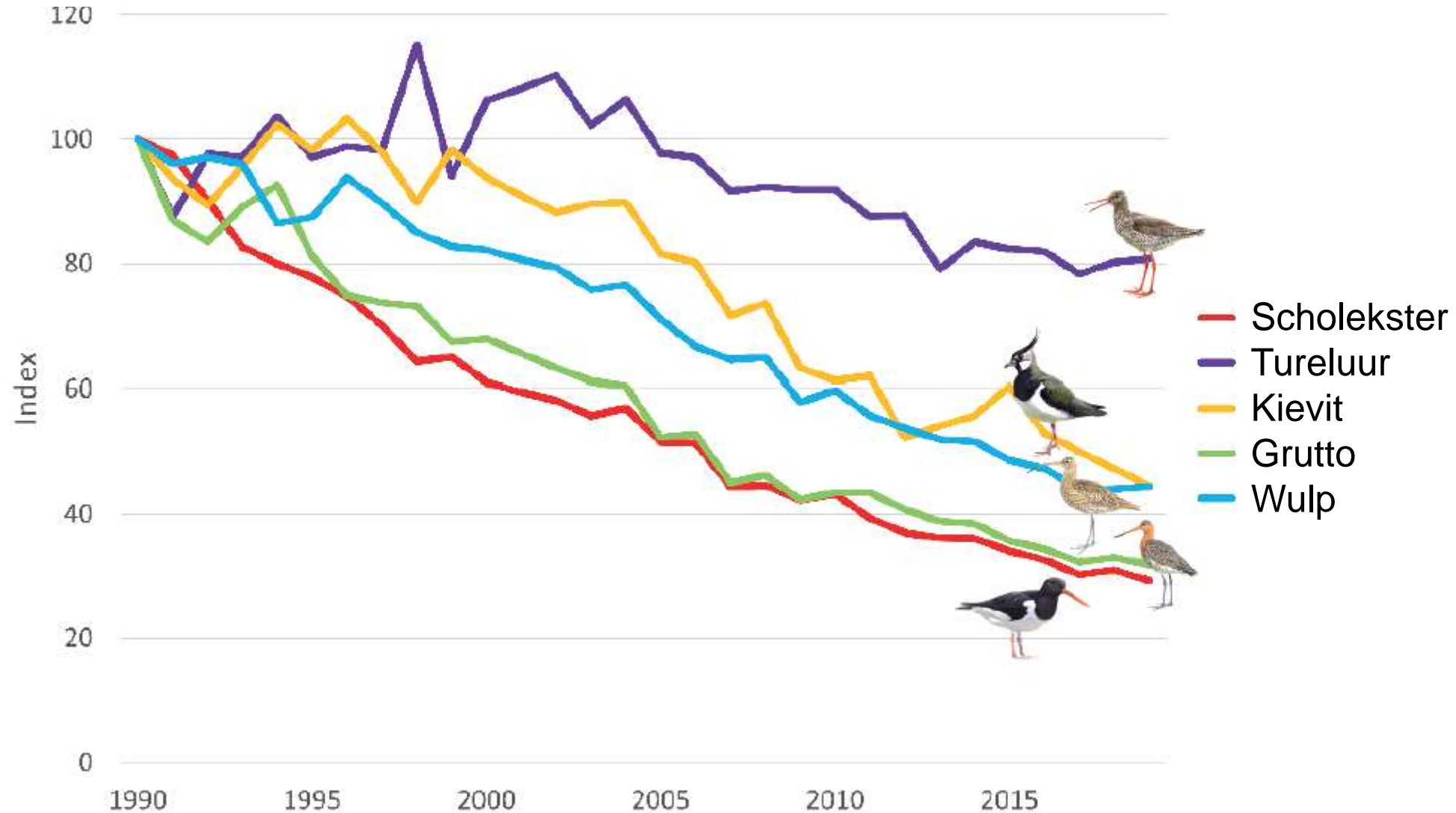
2008

Jaar van de

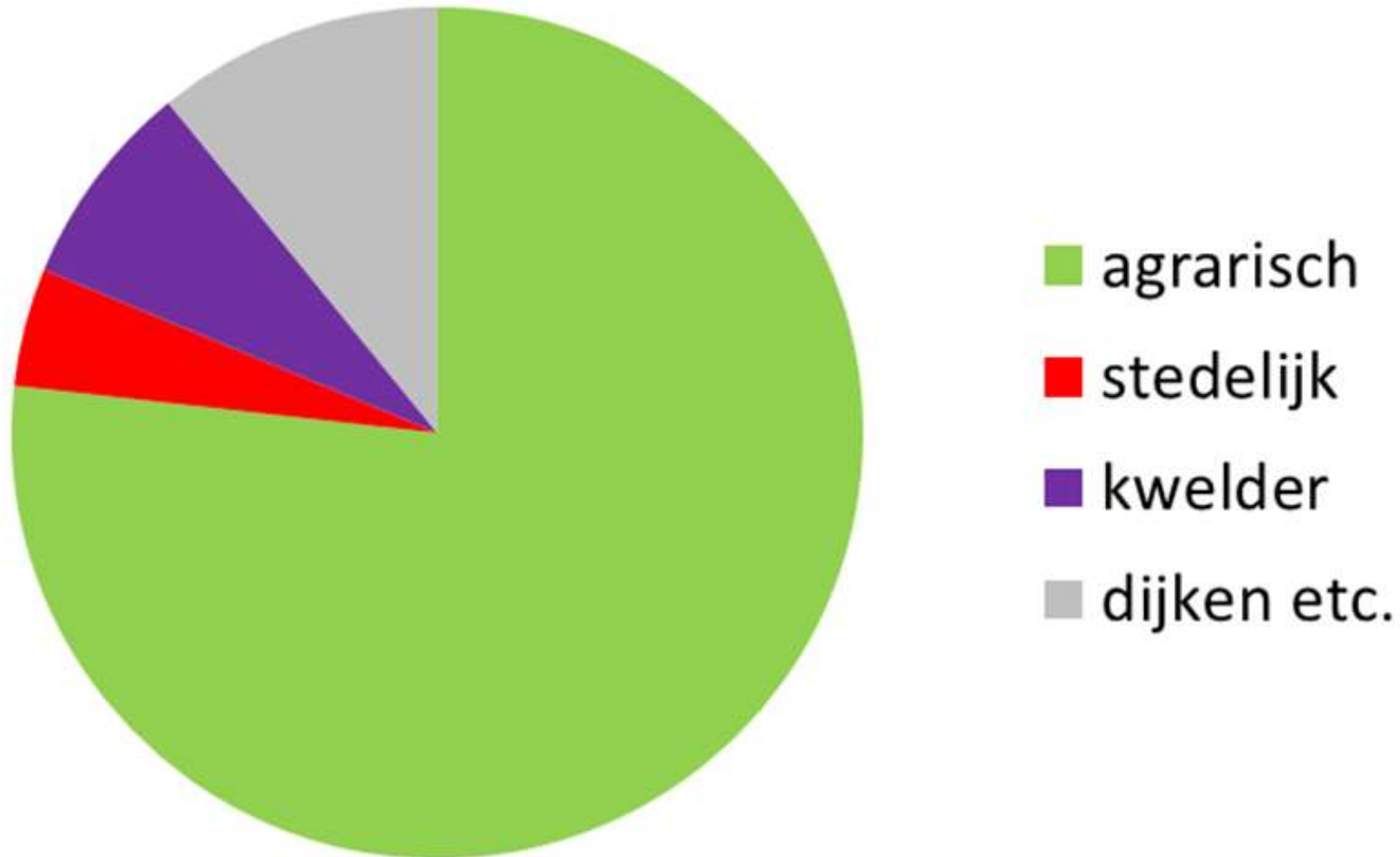

Scholelekkerster

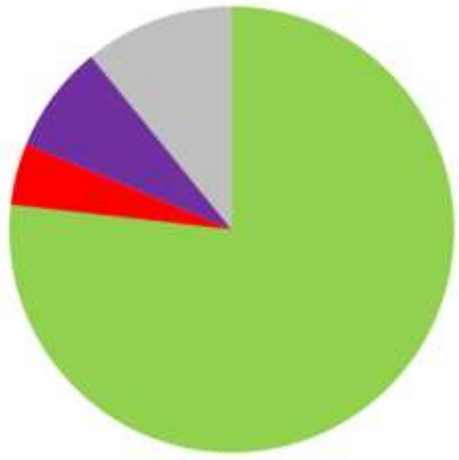
Scholekster is weidevogel met sterkste afname, maar ook hoogste levensverwachting

Verdeling van de Scholeksters over de verschillende broed habitats in 2009

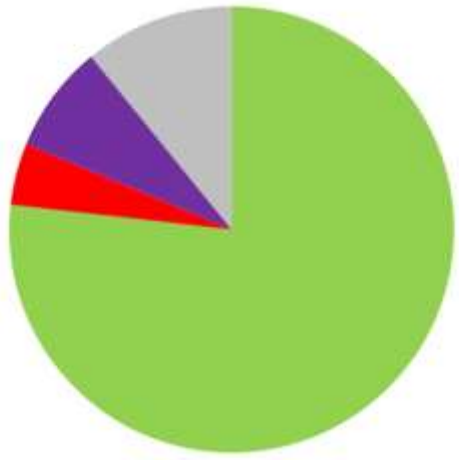

Elk habitat heeft specifieke problemen

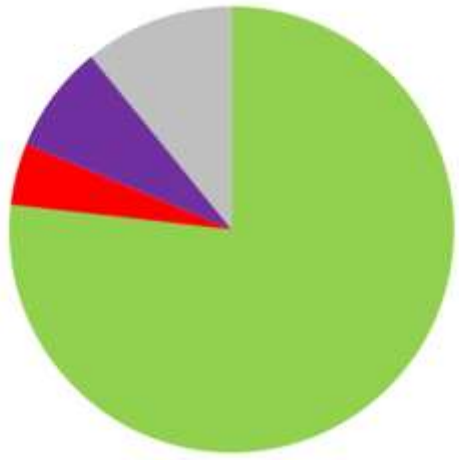
Agrarisch gebied

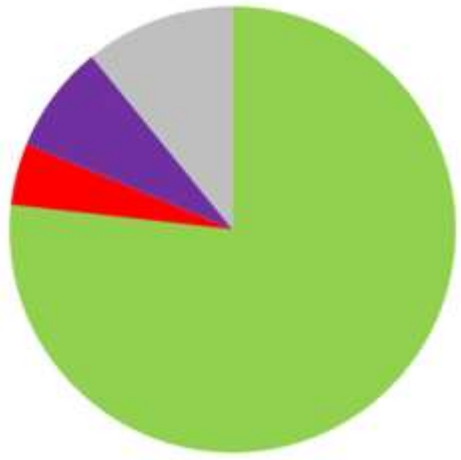
Zeedijken

Stedelijk gebied

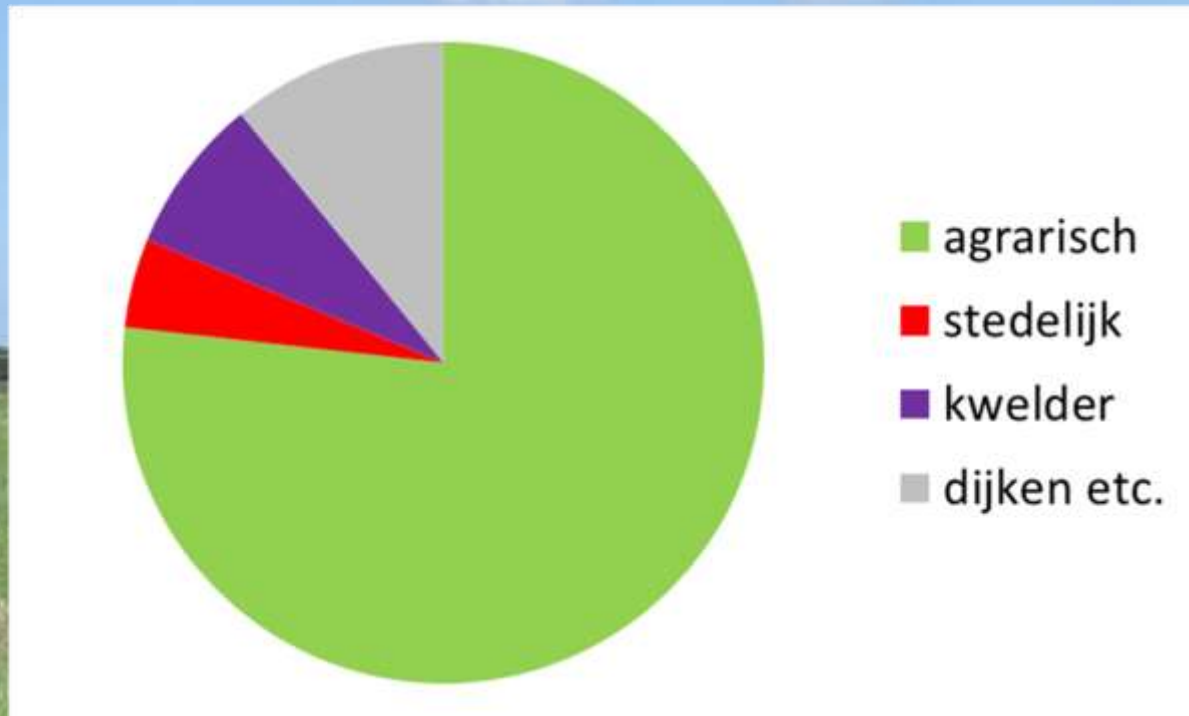

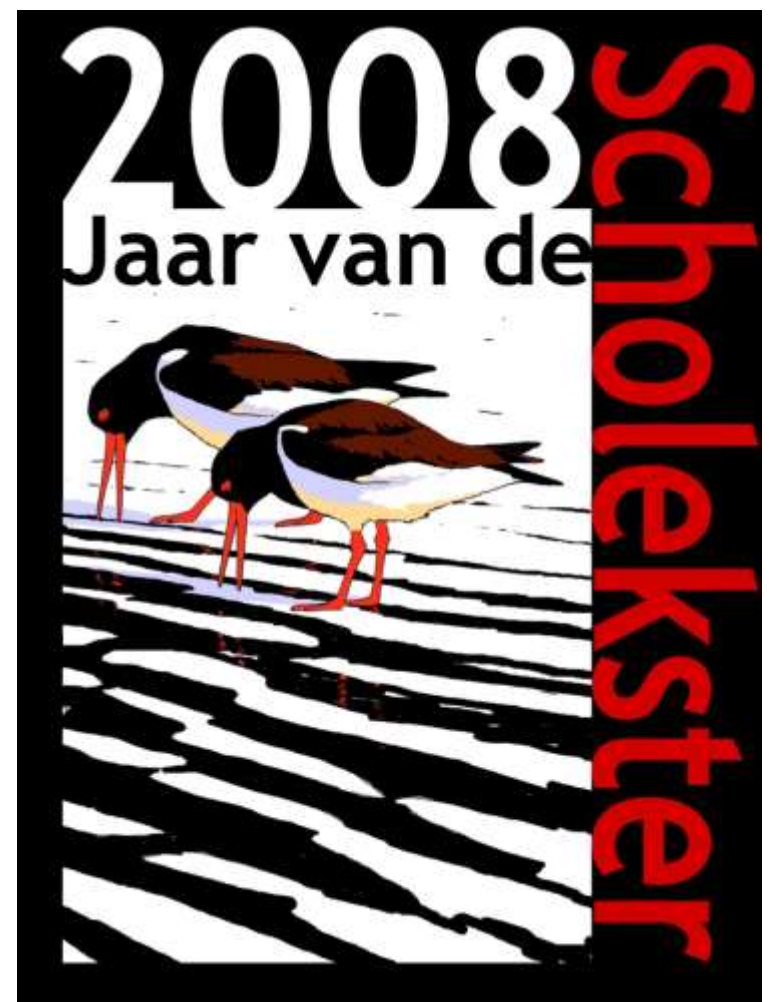
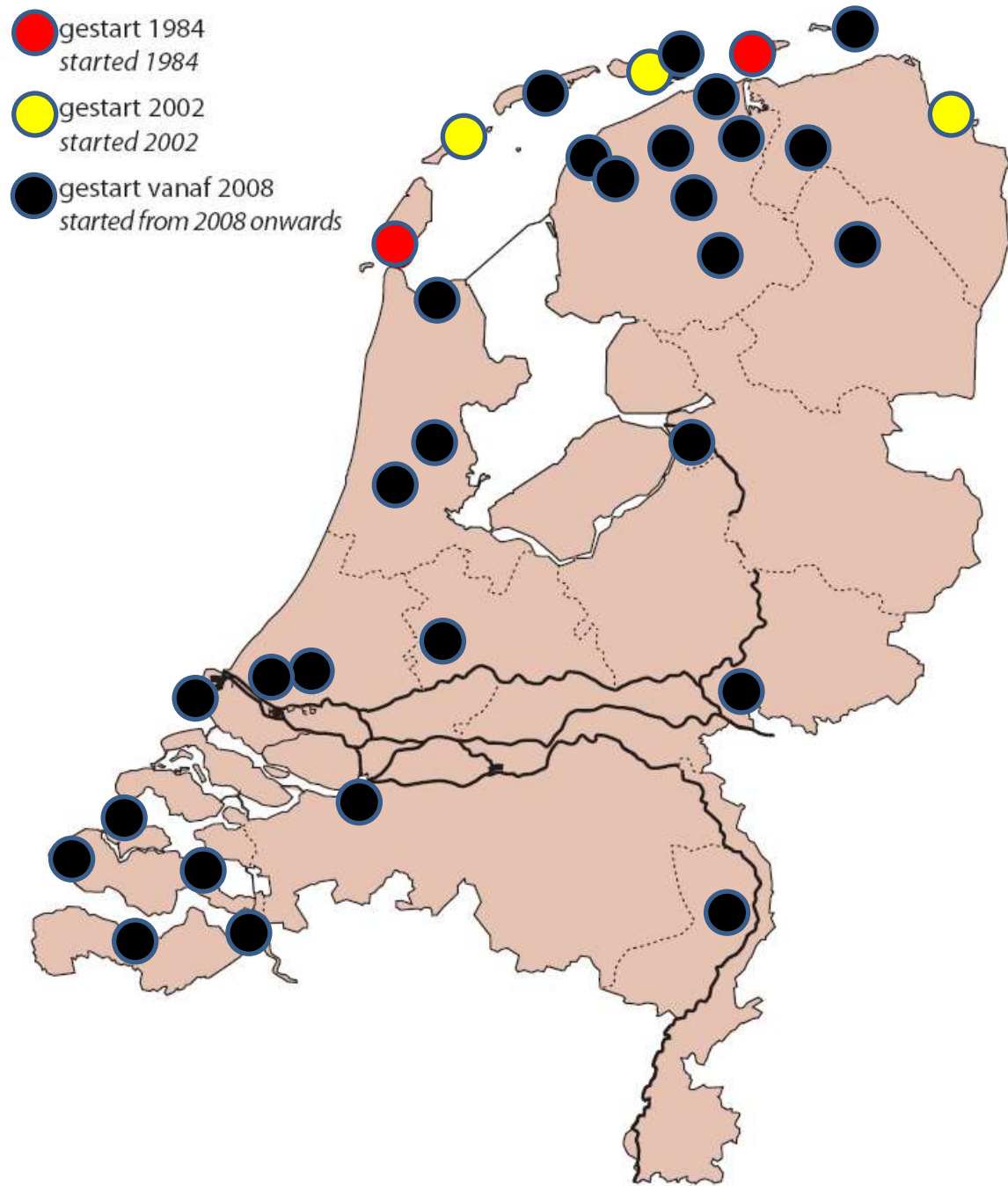
Kwelders

Sinds 1983 intensieve populatie studies op kwelder van Schiermonnikoog (& Texel)

Nieuwe populatie studies door vrijwilligers

Citizen Science

Wij zijn verhuisd naar [CR-Birding Submit](#)

Ook de invoer van vangsten is gesloten en verhuisd naar [oycdb.sovon.nl](#).

Wadertrack is verhuisd naar [CR-Birding Submit](#). Er kunnen geen aflezingen van gekleurringde Scholeksters meer in Wadertrack worden ingevoerd. Nieuwe aflezingen kunnen worden ingevoerd in de BirdRing app (gevolgd door een upload naar Submit CR-Birding) of direct in [CR-Birding Submit](#). Op dit moment worden alle waarnemingen en foto's in Wadertrack overgezet naar Submit CR-Birding. Geen paniek dus als oude waarnemingen niet meteen zichtbaar zijn in CR-Birding. Voor waarnemers die nog geen account in CR-Birding hebben is een slapend account aangemaakt. Lees [hier](#) hoe dit slapende account geactiveerd kan worden. Bij het aanmaken van dit slapende account is gebruik gemaakt van het email adres zoals opgegeven in Wadertrack. Wanneer ondertussen van email is gewisseld, dan geen nieuwe account aanmaken in CR-Birding, maar contact opnemen met helpdesk@cr-birding.org. Voor andere vragen en opmerkingen, stuur een email naar oystercatchermarked@gmail.com.

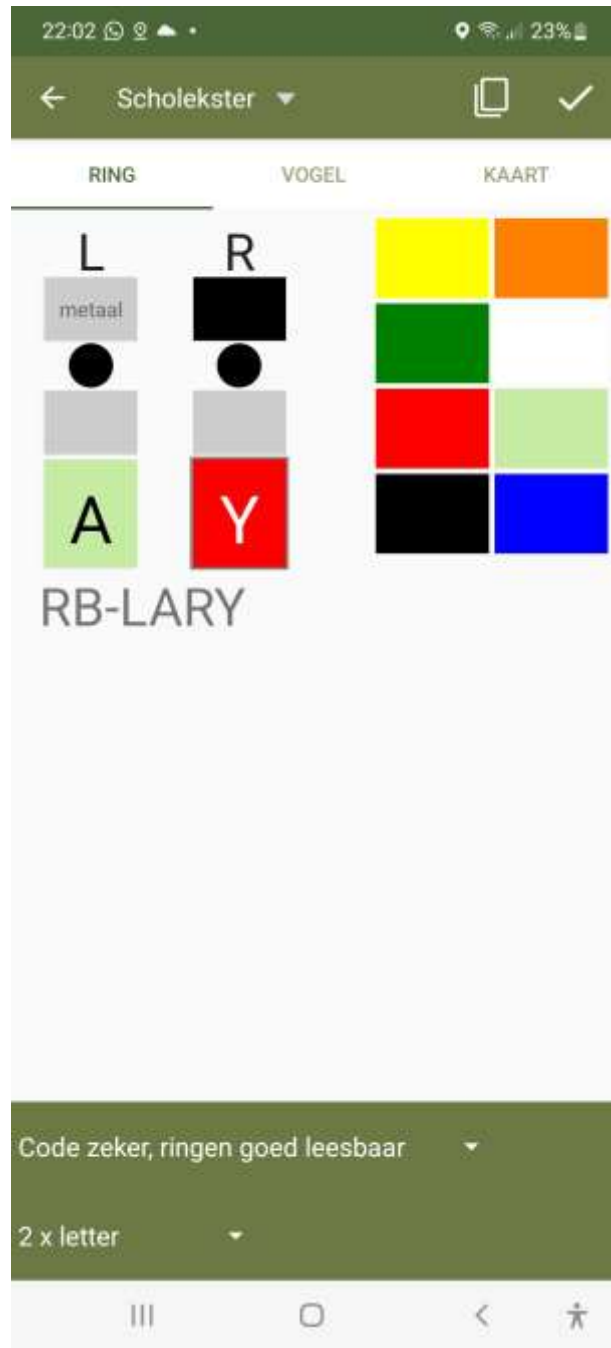
Sovon Vogelonderzoek Nederland organiseert landelijk vogelonderzoek ten behoeve van kennisontwikkeling, beleid en beheer. Het populatieonderzoek aan individueel gemerkte Scholeksters is een samenwerkingsverband tussen [Sovon](#), [NIOO](#), [IMARES](#) en de [Rijksuniversiteit Groningen](#).

Nieuws

- 2020-08-05 [Overstap Wadertrack naar CR-Birding](#)
- 2020-02-24 [Hulp gezocht bij Stichting Onderzoek Scholekster \(SOS\)](#)
- 2019-12-08 [Gevolgen van voedsel specialisatie voor foerageerpatronen](#)
- 2019-11-19 [Geef je nu op voor het Scholekster weekend 2020 in Groningen](#)
- 2019-11-11 [Artikel over waar de in Nederland broedende Scholeksters overwinteren](#)

[Meer nieuws](#)

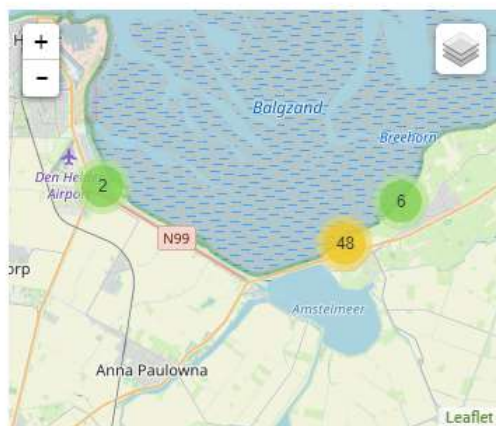
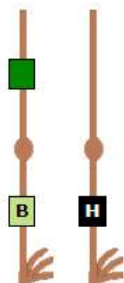
WELKOM BIJ CR-BIRDING SUBMIT

LIFE HISTORY: SCHOLEKSTER LG-LBBH

NOG EEN WAARNEMING VAN DEZE VOGEL

naam	LG-LBBH
colour code(s)	LG-LBBH (since 29-06-2013)
metal ring(s)	NLA 5466288 (since 29-06-2013)
geslacht	onbekend
geboortejaar	2013 (age at first capture: pullus)
project	Scholekster, 2 inscriptie-ringen + tibia-ring
coördinator	St. Ond. Scholekster (Bruno Ens)
eerste vangst	29 juni 2013 door RG NHN
permanente link	submit.european-birding.org/animals/59186/7pHQgOpeanIcLMELI6nW/

Waarnemingen

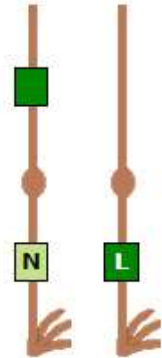
status	datum ▼	waarnemer	type	conditie	regio	acties
	2024-01-24	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Noorderbuurt, Wieringen (NL)	INFO
	2023-07-24	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Normerven-wesr, Wieringen (NL)	INFO
	2023-07-13	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Noorderbuurt (NL)	INFO
	2023-07-06	René Beekvelt	waarneming	levend en gezond	Wieringen Noorderbuurt (NL)	INFO
	2023-04-30	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Noorderbuurt, Wieringen (NL)	INFO
	2023-03-04	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Noorderbuurt (NL)	INFO
	2023-01-10	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Noorderbuurt, Wieringen (NL)	INFO
	2022-07-16	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Normerpolder, Wieringen (NL)	INFO
	2022-06-30	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Noorderbuurt (NL)	INFO
	2022-05-28	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Noorderbuurt (NL)	INFO
	2022-05-14	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Noorderbuurt (NL)	INFO
	2022-05-04	Anneke Zeinstra	waarneming	levend en gezond	Westerlande, Noorderbuurt (NL)	INFO

LIFE HISTORY: SCHOLEKSTER LG-LNGL

NOG EEN WAARNEMING VAN DEZE VOGEL

naam	LG-LNGL
colour code(s)	LG-LNGL (since 19-04-2014)
metal ring(s)	NLA 5466702 (since 19-04-2014)
geslacht	onbekend
geboortejaar	onbekend (age at first capture: >3 cj)
project	Scholekster, 2 inscriptie-ringen + tibia-ring
coördinator	St. Ond. Scholekster (Bruno Ens)
eerste vangst	19 april 2014 door RG Maasvlakte
permanente link	submit.cr-birding.org/animals/57062/1KB4DoB0Hc7Sp3cnzgNh/

Waarnemingen

status	datum ▾	waarnemer	type	conditie	regio	acties
	2024-01-22	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Marskepolder-West, Hippolytushoef, Wieringen (NL)	
	2023-12-02	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Hippolytushoef, Noorderlaan, Wieringen (NL)	
	2023-11-29	Wim Tijssen	waarneming	levend en gezond	Hippolytushoef, Noorderlaan, Wieringen (NL)	
	2023-05-30	ron de jong	waarneming	levend en gezond	Voor Hoofd Kantoor BP (NL)	
	2023-03-02	ron de jong	waarneming	levend en gezond	Markweg (NL)	

Scholekster weekenden

Project CHIRP

- Cumulative
- Human
- Impact
- biRd
- Populations

Waarom nemen Scholeksters
zo dramatisch af in Nederland
en hoe keren we het tij?

2017-2022

© Tom Voortman

Magali Frauendorf (PhD)
Nederlands Instituut voor Ecologie
(NIOO-KNAW) - Animal Ecology

Henk-Jan van der Kolk (PhD)
Nederlands Instituut voor Ecologie
(NIOO-KNAW) - Animal Ecology

Andrew Allen (Post-doc)
Radboud Universiteit
Animal Ecology and Physiology

Hans de Kroon
Radboud Universiteit
Experimental Plant Ecology

Martijn van de Pol
Nederlands Instituut voor Ecologie
(NIOO-KNAW) - Animal Ecology

Eelke Jongejans
Radboud Universiteit
Animal Ecology and Physiology

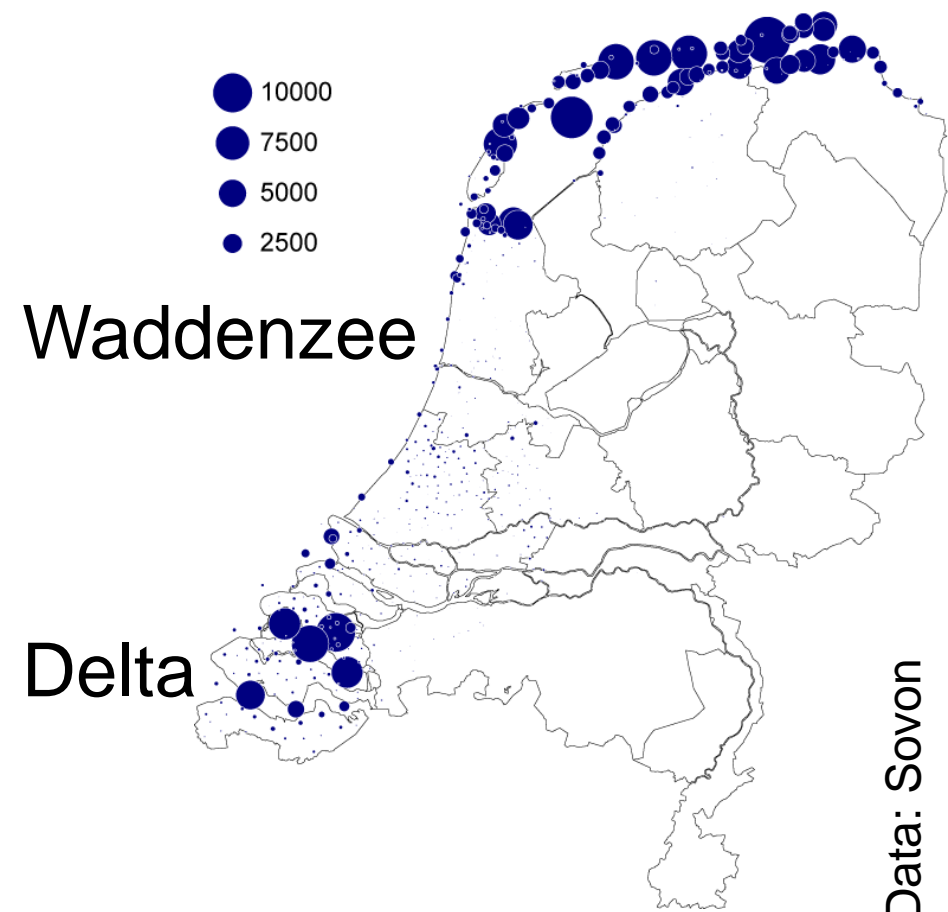
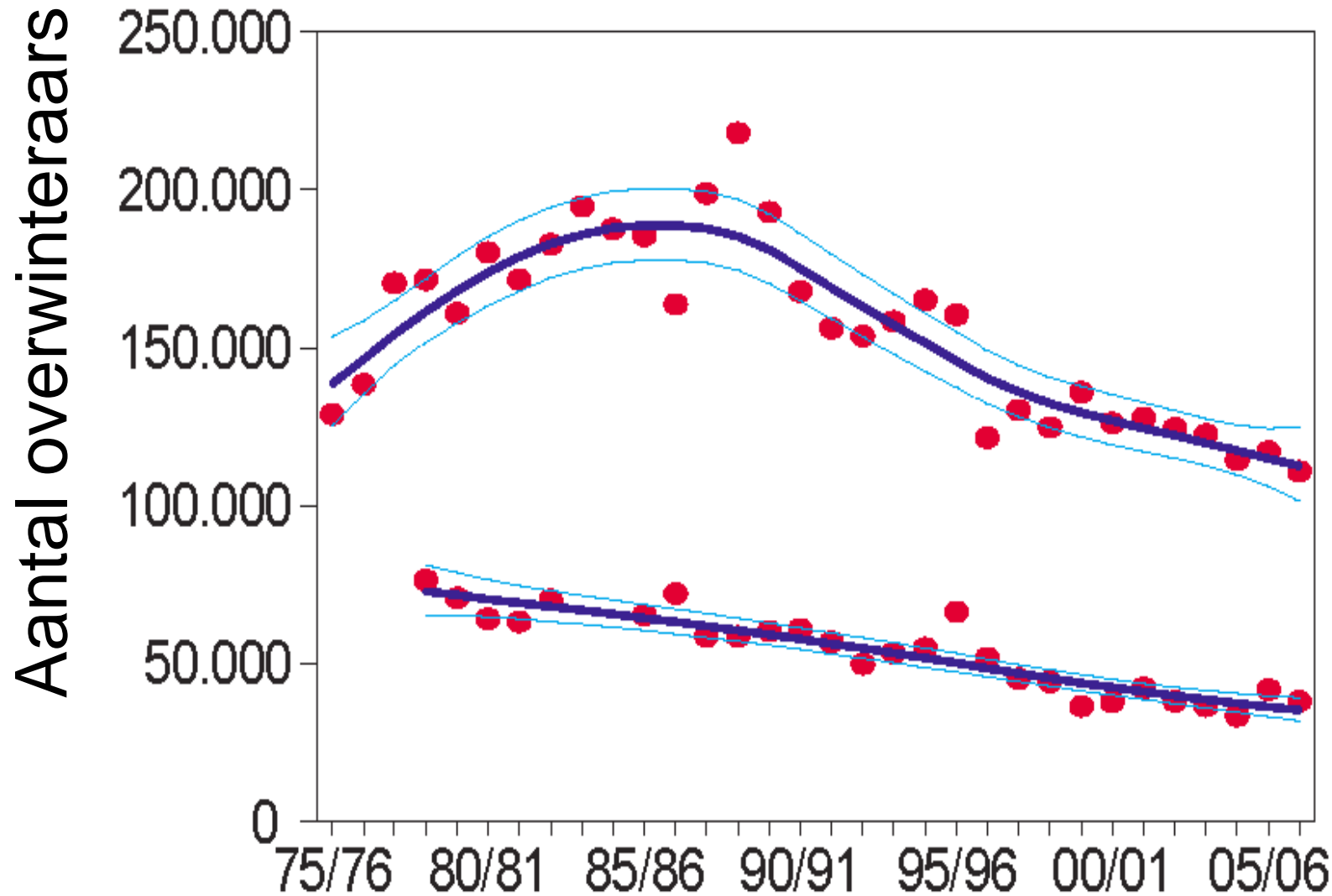
Co-auteurs CHIRP

Radboud Universiteit

De meeste Scholeksters die in Nederland broeden overwinteren (Aug – Febr) hier ook

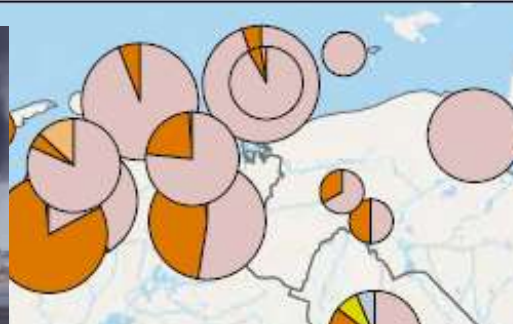

overwinteringsgebied - winter

- Waddenzee oost - Wadd
- Waddenzee west - Wadd
- Noordzee Wadden - No
- Noordzee Holland - No
- Oosterschelde
- Westerschelde
- Noordzee Delta - North Sea SW Netherlands
- Engeland/Frankrijk/Spanje - England/France/Spain

aantal- number

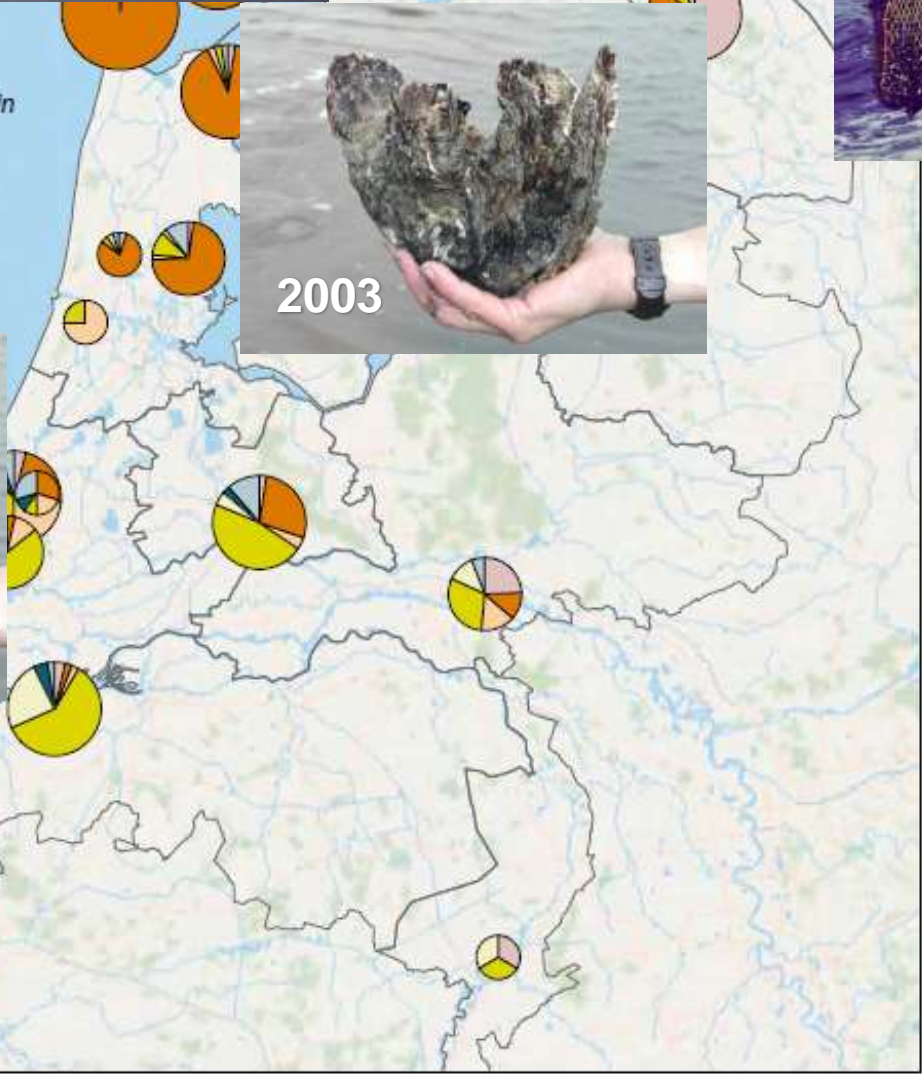
- 11-50
- 51-100

1990

2003

1980

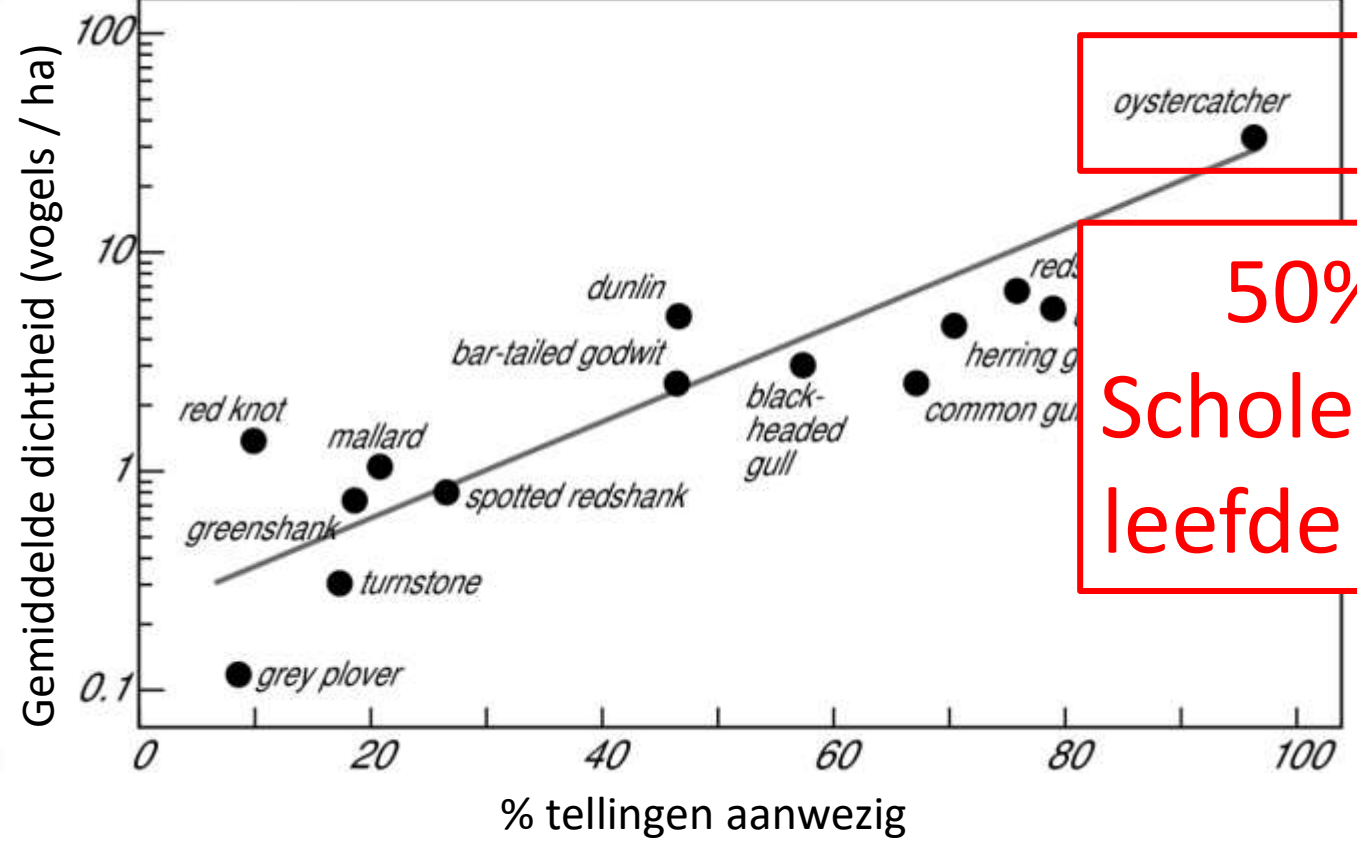

EPA, Garrish, CBS, CD, NOAA, WYON, '03, '05, '07, '09, '11, '13, '15, '17, '19

Allen et al. (2019) Auk 136

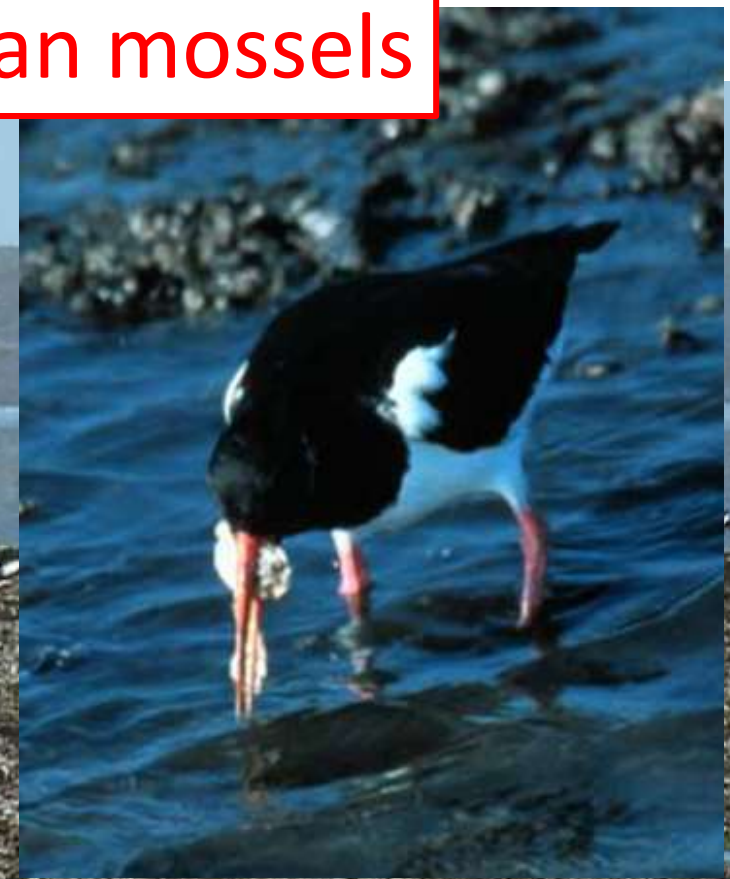
Ens et al. (2019) Limosa 92

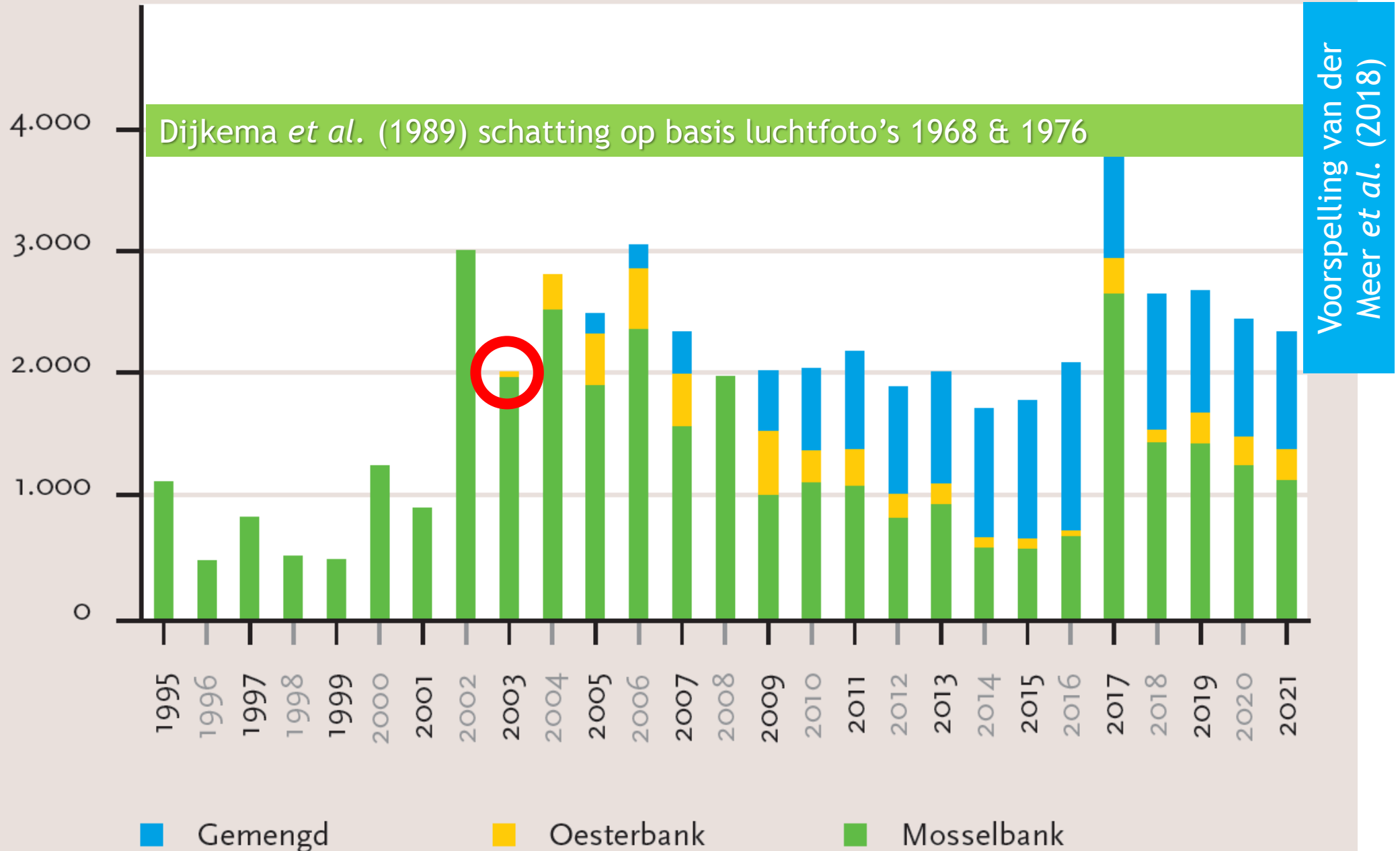
30 Scholeksters / ha

50% overwinterende Scholeksters in Waddenzee leefde vroeger van mossels

Draagkracht Waddenzee blijvend verlaagd

Ha. (cumulatief)

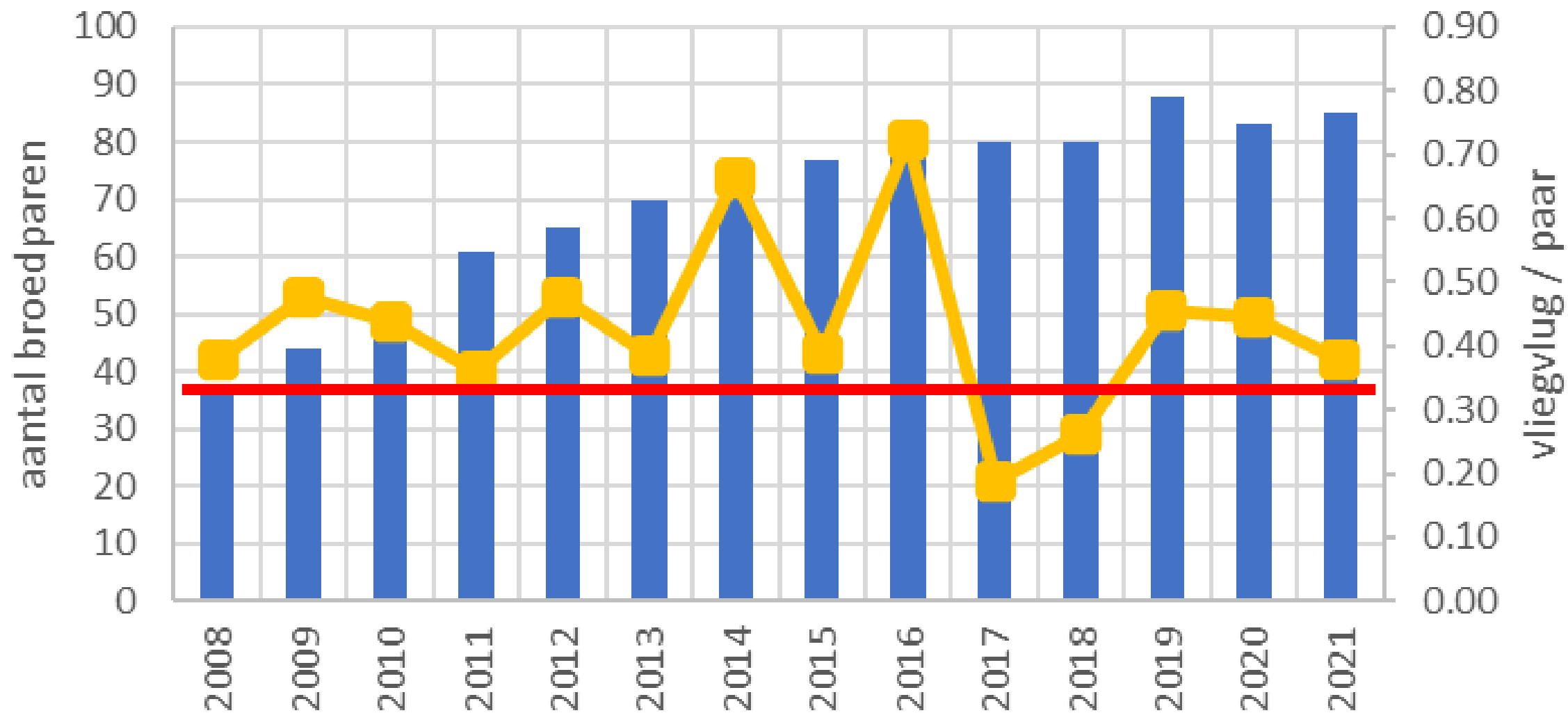

Bert Dijkstra & Rinus Dillerop begonnen populatie studie stadse Scholeksters Assen

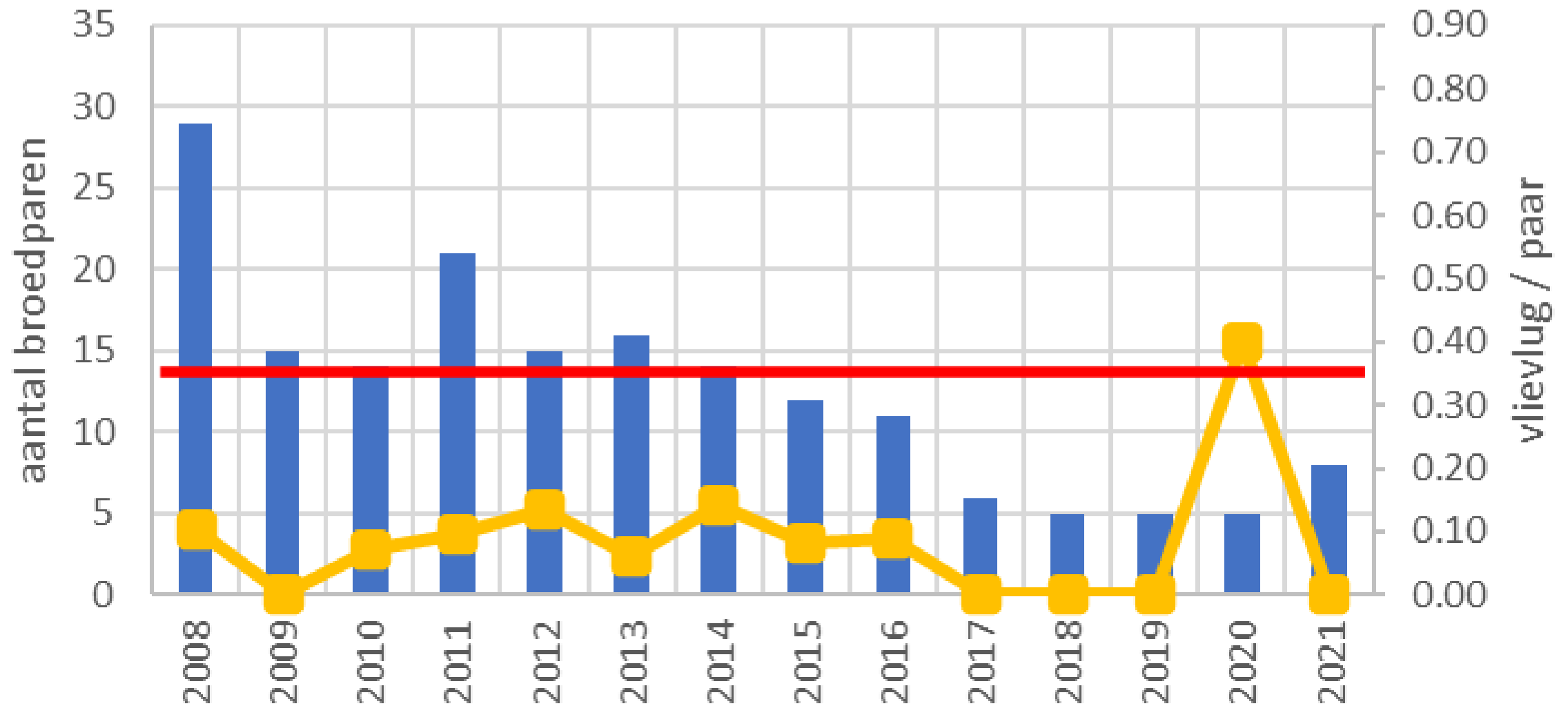
Scholeksters Assen urbaan

broedparen vlv/paar

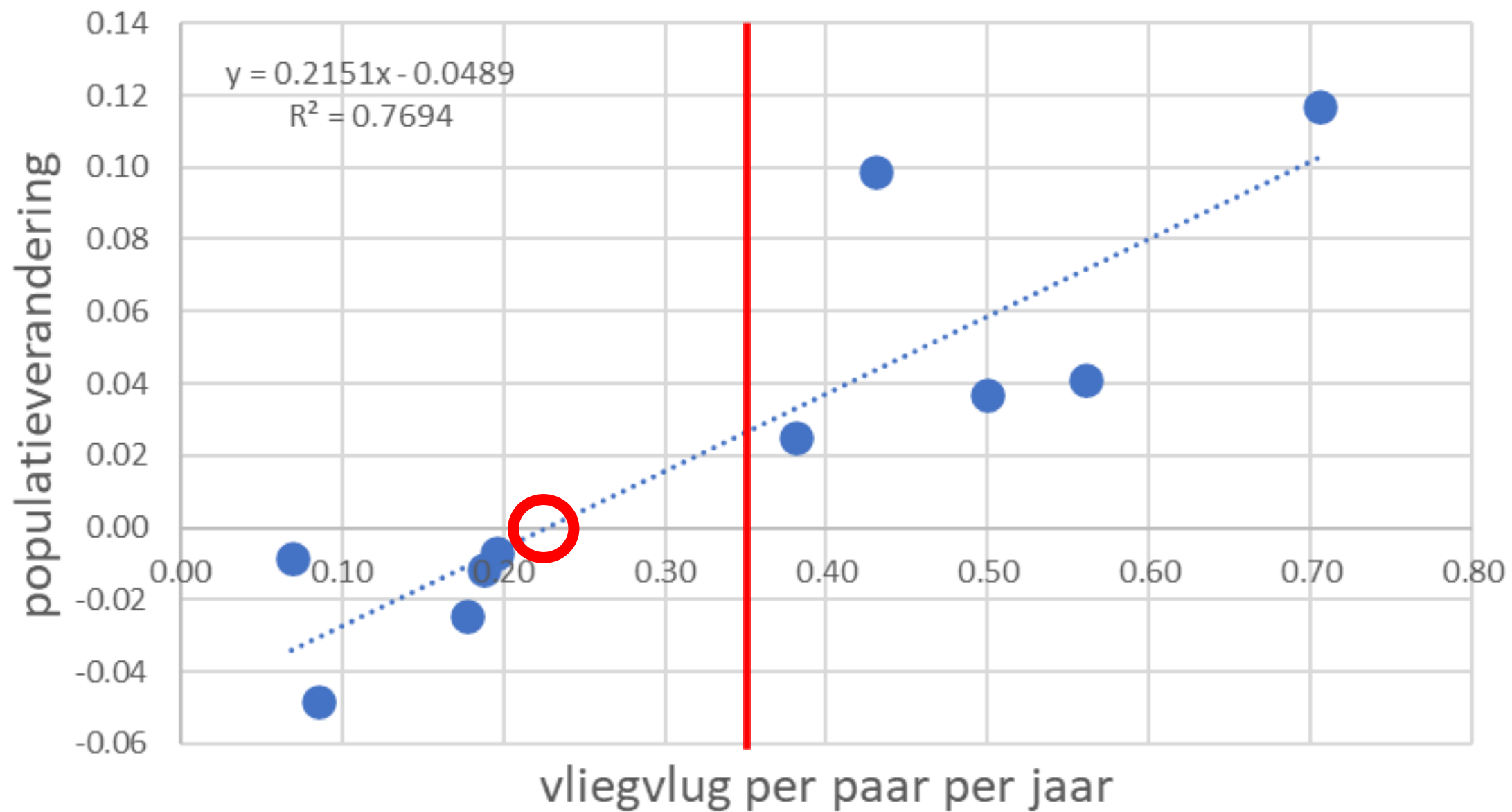

Scholeksters Assen agrarisch

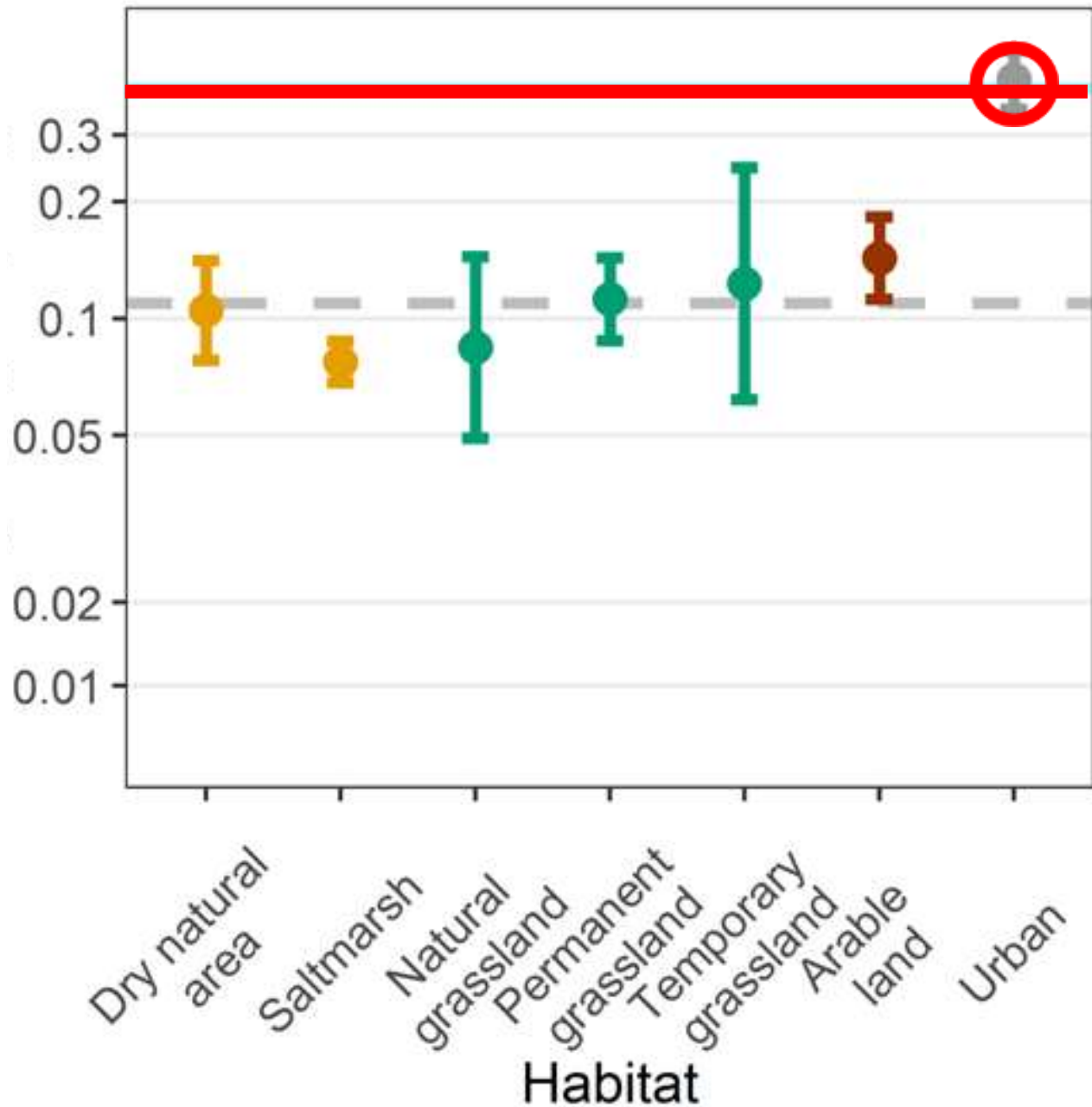
broedparen vlv/ paar

populatie verandering als functie broedsucces

Kuikens vliegvlug / paar (SE)

In meeste habitats kuiken productie te laag in de periode 2000-2021

Naderend einde CHIRP stimuleerde oprichting SOS in 2019

STICHTING
ONDERZOEK
SCHOLEKSTER

www.scholekster.org

Voor wie ▾

Over de Scholekster

Over de Stichting

Nieuws

Rapporten en studies

Contact

NL ▾

S.O.S. voor het behoud van de Scholekster

2023

JAAR VAN DE
SCHOLEKSTER

Vogelbescherming
NEDERLAND

STICHTING
ONDERZOEK
SCHOLEKSTER

Sovon

Broedplatforms in 2023

- 470 waarvan 381 nieuw
- 49 bezet (13%)
- 43 succesvol uit (86%)
- 22 jongen vliegvlug = 0,45 vliegvlug / paar
- Kans op bezetting neemt toe als platform langer staat

Thijs Glastra

www.scholeksterophetdak.nl

1300 nesten in 2023

**HELP MEE DE
SCHOLEKSTER
EEN PLEK TE
GEVEN IN DE
STAD**

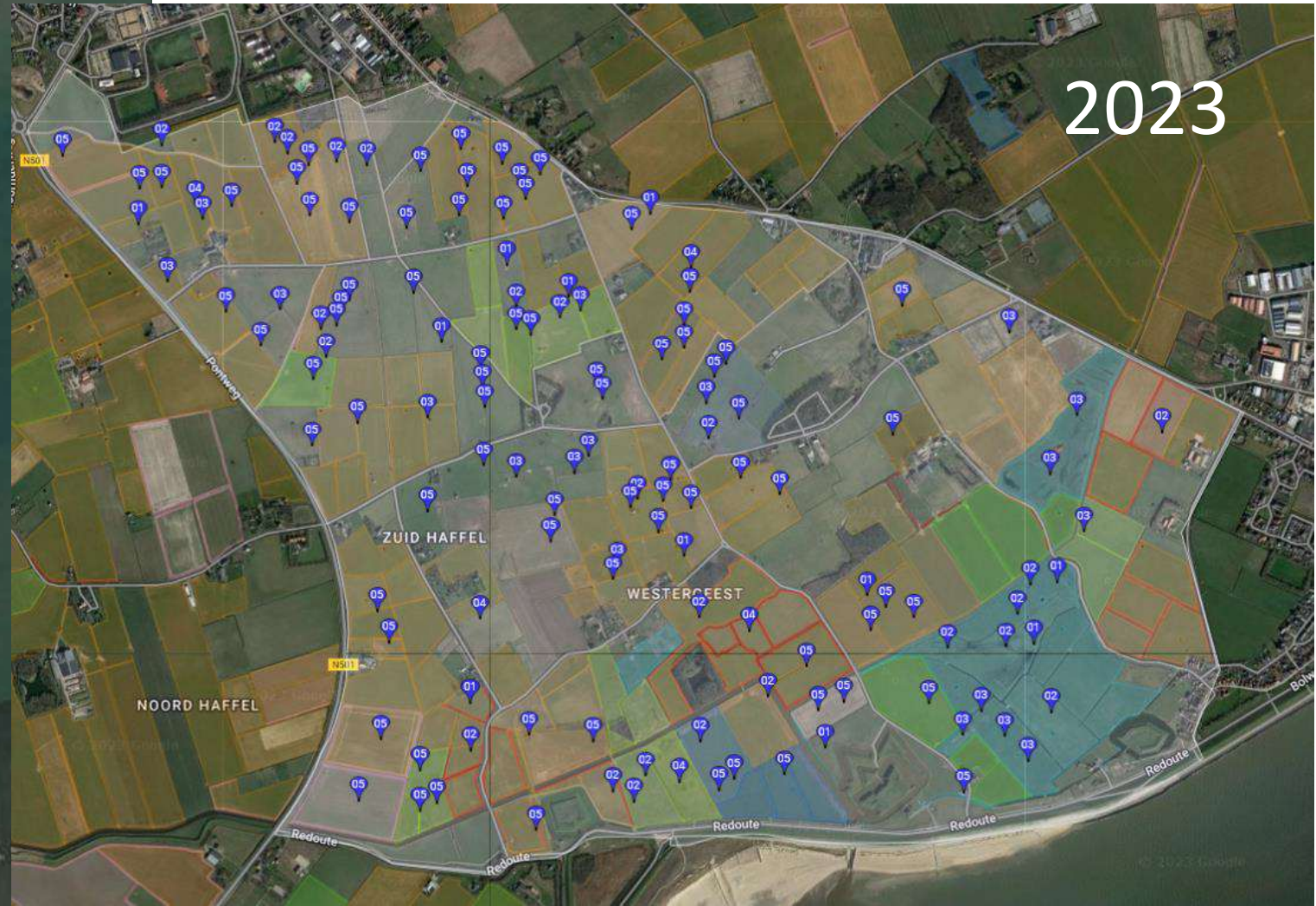
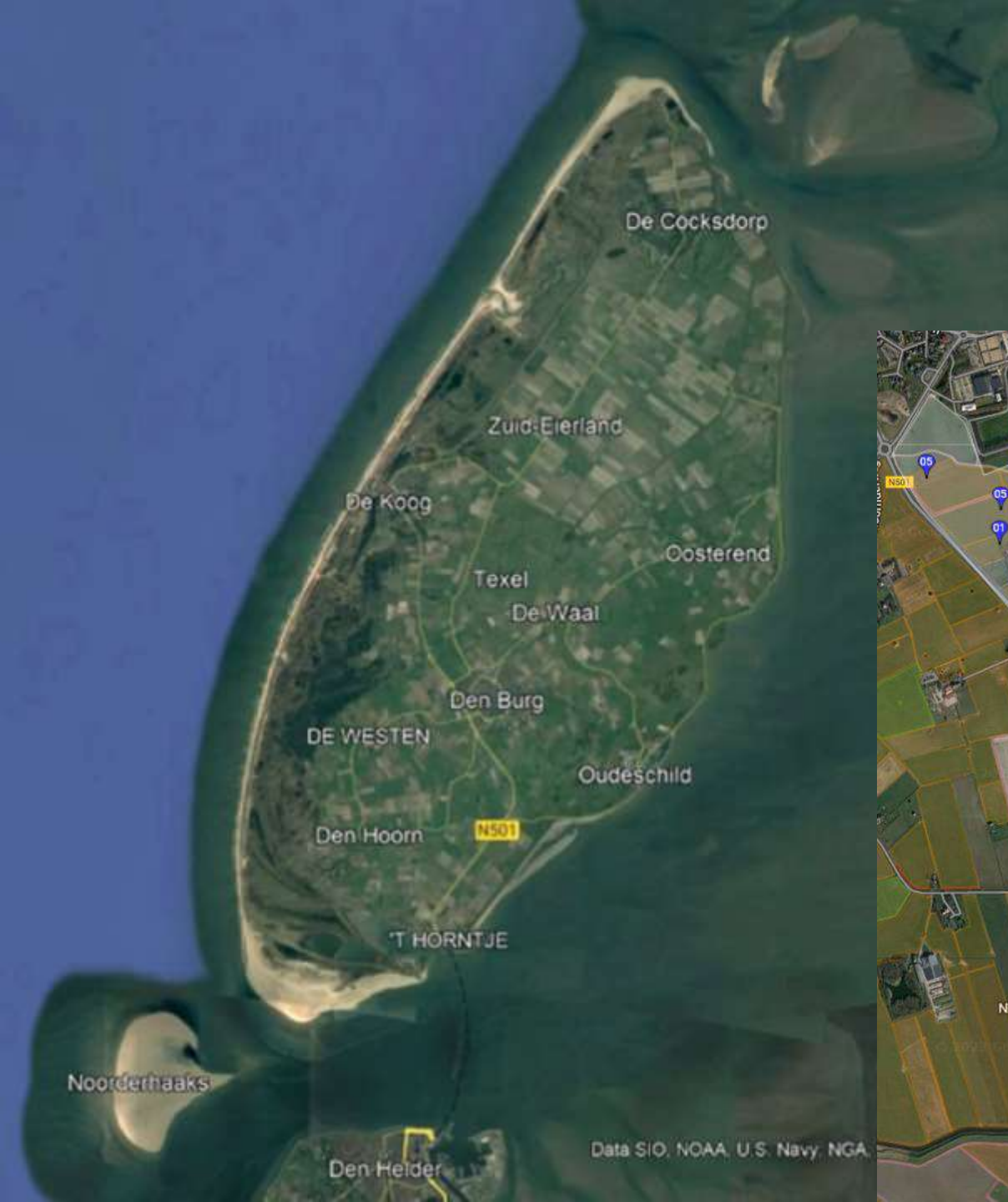

Scholeksters op de Hoge Berg op Texel

- Siebold van Breukelen
- Laurens van Kooten
- Lieuwe de Wolf
- Begonnen in 2019
Magali Frauendorf
(CHIRP)

35 broedparen / 100 ha

Broedsucces Scholeksters Hoge Berg

Jaar	Broedparen	Kuikens vliegvlug	Vliegvlug/ broedpaar
2018	134	5	0,04
2019	148	2	0,01
2020	126	16	0,13
2021	137	57	0,42
2022	126	44	0,35
2023	132	21	0,16

Nodig voor stabiele populatie: minimaal 0,35 vliegvlug per paar per jaar

Predatie

2018-05-17 10:42:00 AM T

○ 15°C

E5

RECONYX

Predatie

2018-05-30 8:17:00 PM T

● 23°C

C4

Watlas (NIOZ)

- Allert Bijleveld
- Evy Gobbens

Ollie

Hopster

29 mei 2023

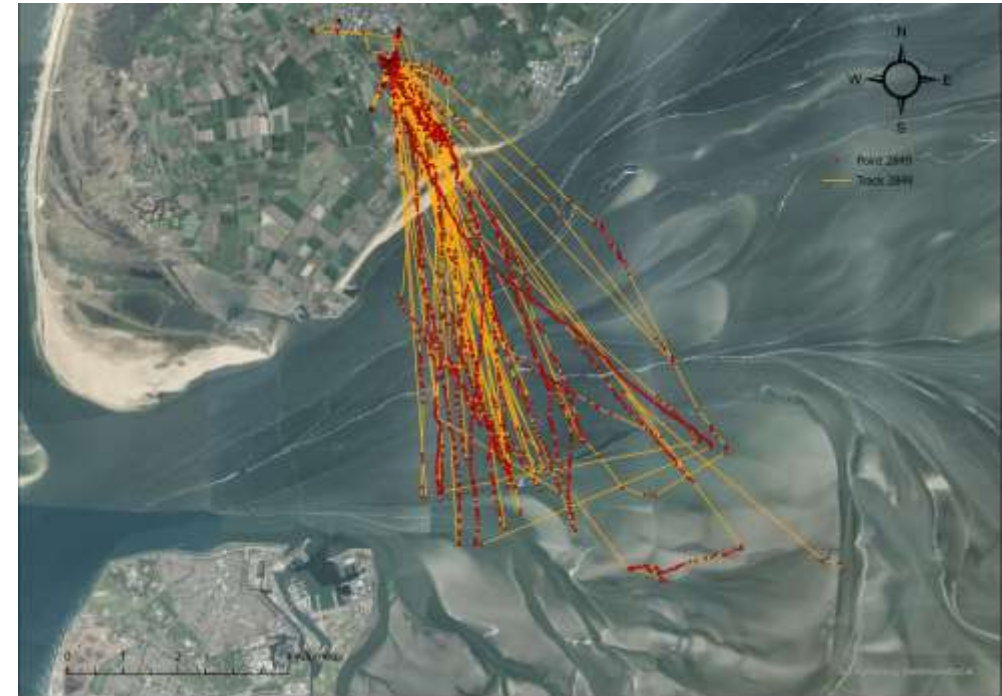
Ollie

30 mei 2023
kuikens weg

Hopster

4 jongen vliegvlug

Ferry met jong

Spruitje (jong van Nozem)

Charlie met jong

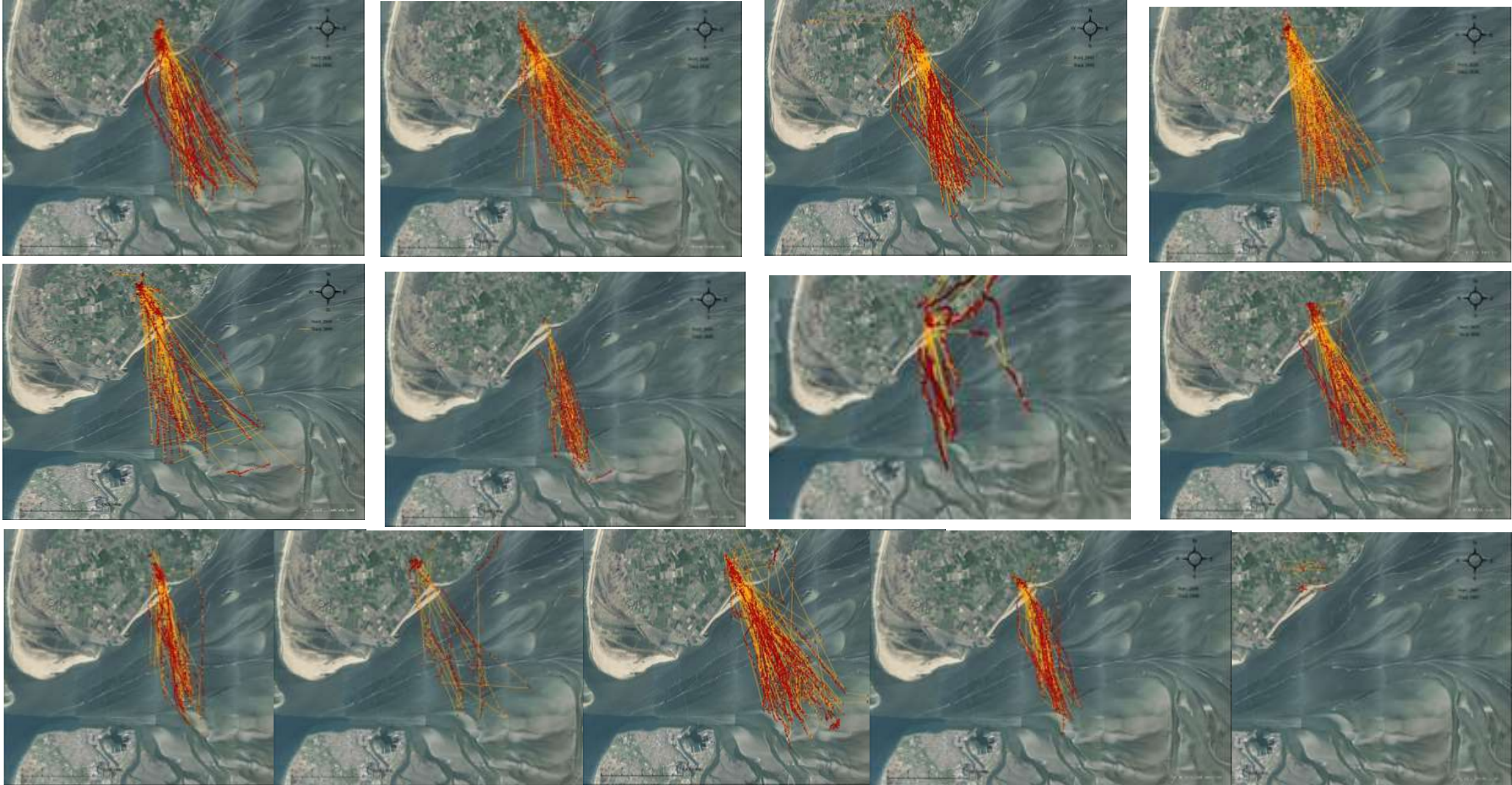

Jong van Petrina & Marc

Succesvol

Niet succesvol

Blijf in je territorium als je succes wilt hebben

Mede mogelijk gemaakt door:

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521
6503 GA Hijmegen
Toernooiveld 1
6525 ED Hijmegen
T (024) 7 410 410

E info@sovon.nl
I www.sovon.nl

Landschappen NL

Kleyheeg E., van Beek M., Vogelzang T. & van der Zee I.

Afstemming datastromen boerenlandvogels

Sovon-rapport: 2022/40

Afstemming datastromen boerenlandvogels

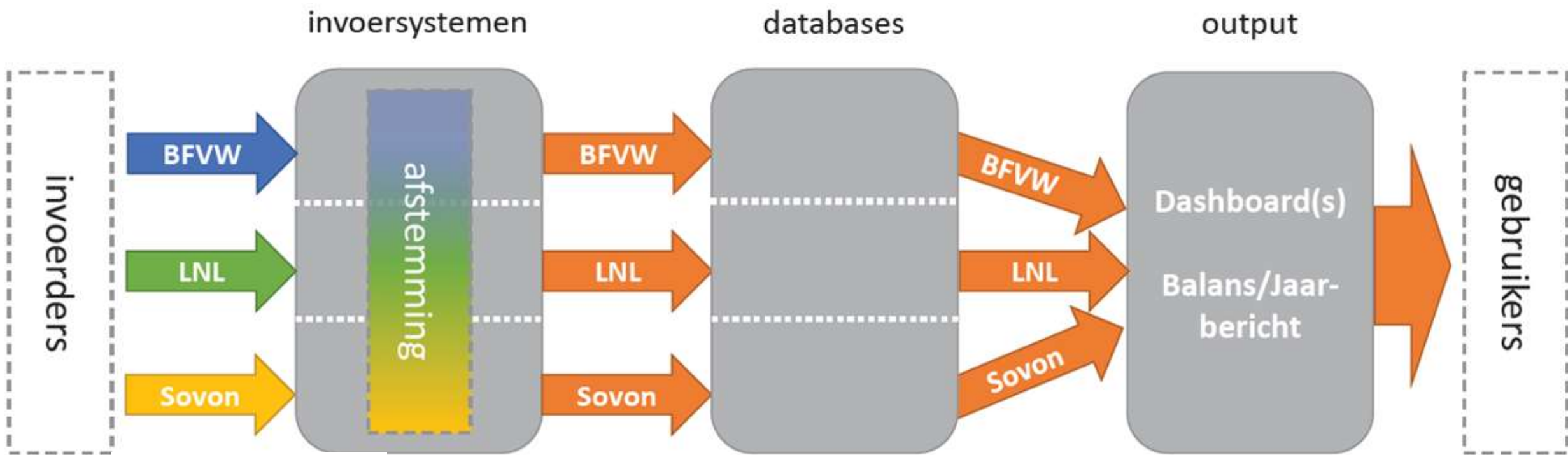

Erik Kleyheeg,
Maarten van Beek,
Theo Vogelzang &
Inge van der Zee

Sovon-rapport 2022/40

Landschappen NL

 nestkaart.nl

SCHOLEKSTER OP HET DAK

welkom bij de

Boerenlandvogelmonitor

Account:

V040749

Wachtwoord:

.....

Mobiel: Direct naar mobiel

Login

2024

Invoeren van gegevens

[Bedrijven](#)[Legsels van akker/weidevogels](#)[Legsels van erfvogels](#)[Te verwerken drone-legsels](#)[Waarnemingen Weidevogels \(QBM\)](#)[Waarnemingen Akkervogels](#)[Waarnemingen Erfvogels](#)[BTS-tellingen](#)[Kruidenrijkdom](#)

Advies voor BTS-telperioden in 2023

De adviesperioden voor het uitvoeren van de BTS-tellingen in 2023 zijn als volgt vastgesteld:

- maandag 24 april t/m zondag 14 mei voor de broedparentelling.
- maandag 22 mei t/m zondag 11 juni voor de gezinnentelling.

Houd bij het vaststellen van de teldatum voor een BTS-telgebied rekening met de start van het broedseizoen van de grutto in dat gebied. De grutto's beginnen op Texel nu eenmaal later met broeden dan in Zuid-Holland. Daarom werken we ook met een [advies telperiode](#). Een vroege start dit jaar rond bijvoorbeeld begin april zal eerder leiden tot een broedparentelling rond eind april, terwijl een late start rond half april of later eerder zal leiden tot een broedparentelling rond half mei.

En zorg dus dat de broedpaartelling is gedaan voordat het massale maaien begint. Indien april warm en voldoende nat verloopt, kan dat massale maaien best vroeg beginnen. Het kan daarom verstandig zijn om in april een extra vroege ronde te lopen zodat er vooraf aan het eventuele vroeg massaal maaien al een telling gedaan is. Bovendien kan zo'n telling ook aangeven waar vanwege de waargenomen vogels uitstel van maaien nodig is.

Kaartbeelden

De kaartbeelden zijn de beheereenheden van de collectieven en natuurorganisaties op weidevogelbeheer. De peildatum is 1 april. De huidige versie is gebaseerd op het beheer van 1 april 2023.

Nieuw: Legfels van akker/weidevogel

Gebied NH448AB De Hooge Berg e.o.
 Jaar * 2023
 Nummer *
 Perceel
 Externe referentie
 Soort *
 Gewastype
 Landtype

Aantal keren bezocht
 XY-coördinaten
 Geografisch

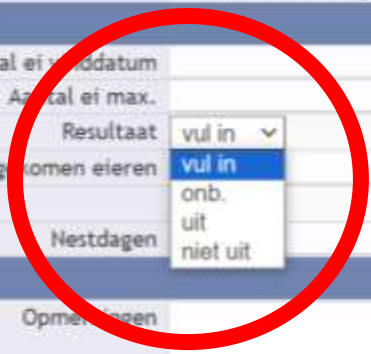
Controledata
 Vinddatum 29-01-2024
 Voorlaatste controledatum
 Laatste controledatum
 Nest kwam uit/ging verloren op laatste controledag

Bescherming

☐ Bij aanaarden	☐ Bij bemesten
☐ Bij beweiden	☐ Bij gewasbescherming
☐ Bij maaien	☐ Bij ov. activiteiten
☐ Bij ploegen/eggen	☐ Bij rollen/slepen
☐ Bij zaaien of poten	☐ Door last minute beheer
☐ Gemaaid met Wildredder	☐ Nest binnen een elektrisch vossenraster
☐ Nest in mandje plaatsen	☐ Nest met wildcamera
☐ Wildverjager predatie	☐ Z Balkon Scholekster

Resultaat

Aantal ei	Vinddatum	
Aantal ei max.		
Resultaat	vul in	
Uitgekomen eieren	vul in	
Nestdagen	onb. uit niet uit	

Diversen
 Opmerkingen

2024 ▾

Invoeren van gegevens

[Bedrijven](#)[Legsels van akker/weidevogels](#)[Legsels van erfvogels](#)[Te verwerken drone-legsels](#)[Waarnemingen Weidevogels \(QBM\)](#)[Waarnemingen Akkervogels](#)[Waarnemingen Erfvogels](#)[BTS-tellingen](#)[Kruidenrijkdom](#)

Advies voor BTS-telperioden in 2023

De adviesperioden voor het uitvoeren van de BTS-tellingen in 2023 zijn als volgt vastgesteld:

- maandag 24 april t/m zondag 14 mei voor de broedparentelling.
- maandag 22 mei t/m zondag 11 juni voor de gezinnentelling.

Houd bij het vaststellen van de teldatum voor een BTS-telgebied rekening met de start van het broedseizoen van de grutto in dat gebied. De grutto's beginnen op Texel nu eenmaal later met broeden dan in Zuid-Holland. Daarom werken we ook met een [advies telperiode](#). Een vroege start dit jaar rond bijvoorbeeld begin april zal eerder leiden tot een broedparentelling rond eind april, terwijl een late start rond half april of later eerder zal leiden tot een broedparentelling rond half mei.

En zorg dus dat de broedpaartelling is gedaan voordat het massale maaien begint. Indien april warm en voldoende nat verloopt, kan dat massale maaien best vroeg beginnen. Het kan daarom verstandig zijn om in april een extra vroege ronde te lopen zodat er vooraf aan het eventuele vroeg massaal maaien al een telling gedaan is. Bovendien kan zo'n telling ook aangeven waar vanwege de waargenomen vogels uitstel van maaien nodig is.

Kaartbeelden

De kaartbeelden zijn de beheereenheden van de collectieven en natuurorganisaties op weidevogelbeheer. De peildatum is 1 april. De huidige versie is gebaseerd op het beheer van 1 april 2023.

2024 ▾

Gedragwaarnemingen Weidevogels (QBM) (0) De Hooge Berg e.o. (NH448AB) ▾

Vandaag ingevoerd ▾

Toon gebiedspolygonen

Beheer-layer 25 % ▾

Legenda (2023)

Kaart **Satelliet**

Google

2024 ▾

Gedragwaarnemingen Weidevogels (QBM)

Nieuw Gedragwaarneming Weidevogels (QBM) 0

Datum	<input type="text" value="18-01-2024"/>
Soortgroep	<input type="text" value="Vogel"/>
Soort	<input type="text" value="Scholekster"/>
Gedrag	<input type="text" value="10 Kuiken 20 dagen - vliegvlug"/>
Ronde	<input type="text" value=""/>
Aantal	<input type="text" value="3"/>
Opmerkingen	<input type="text" value="Nest bakker 1"/>

Gebruik de knop "Verzenden" om de gedragwaarneming op te slaan.

Toon gebiedspolygonen

Beheer-layer

Legenda (2023)

Google

2024

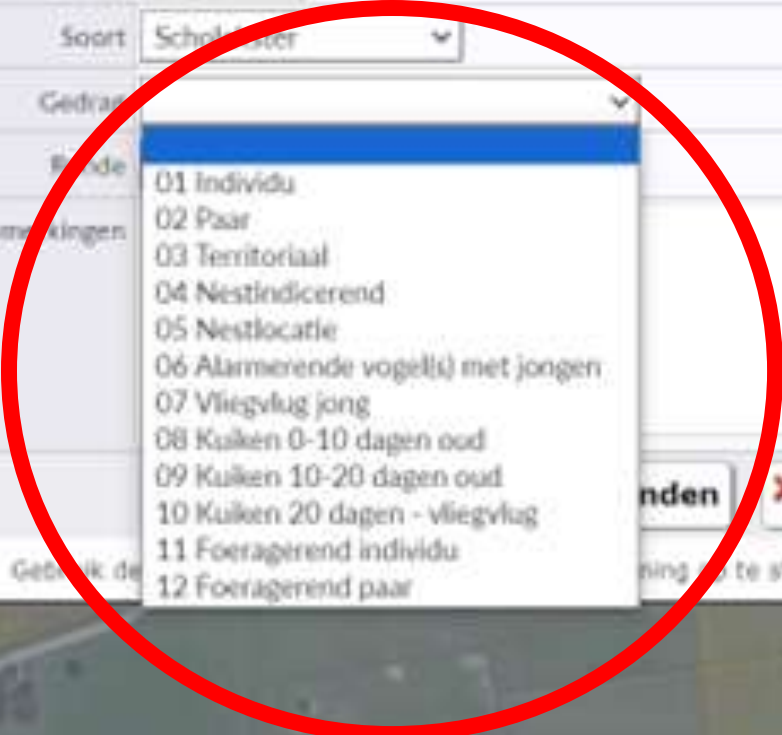
Gedragwaarnemingen Weidevogels (QBM)

Nieuw Gedragwaarneming Weidevogels (QBM) 0

Datum: 18-01-2024

Soortgroep: Vogel

Soort: Schol...
 Gedrag: ...
 Ende: ...
 Opmerkingen: ...

- 01 Individu
- 02 Paar
- 03 Territoriaal
- 04 Nestindicerend
- 05 Nestlocatie
- 06 Alarmerende vogel(s) met jongen
- 07 Vliegvlug jong
- 08 Kuiken 0-10 dagen oud
- 09 Kuiken 10-20 dagen oud
- 10 Kuiken 20 dagen - vliegvlug
- 11 Foeragerend individu
- 12 Foeragerend paar

Vandaag ingevoerd

Toon gebiedspolygonen

Beheer-layer: 25%

Legenda (2023)

Kaart Satelliet

Conclusies

- Scholekster heeft problemen in overwinteringsgebied
 - Permanente verlaging draagkracht door wegvissen mosselbanken en vestiging Japanse oester
 - Klimaatverandering
 - Toename recreatie
- Scholekster heeft problemen in broedgebied
 - Intensivering landbouw
 - Toename predatie
 - Klimaatverandering

Meer kennis nodig over kuikenoverleving

- Heel veel verschillende broedhabitats
- Aantal jaren volhouden: grote verschillen tussen jaren (klimaatverandering)
- SOS: ringgroepen stimuleren ook broedsucces te meten
- Gebruikers boerenlandvogelmonitor: niet stoppen bij uitkomen nest, maar graag kuikens volgen tot vliegvlug (of “dood”)

Waar gaat het mis?

